

ство тръбва да се подчертат дебело и да се има предъ видъ, че българската индустрия допринася доста много, за да може да бъде възнаграденъ по-добре трудътъ на българския земедѣлецъ.

Точна цифра за размѣра на компенсационната премия, която индустрията плаща и съ която крепи нашия износъ, липсва, но въроятната сума може да се установи във основа на следнитѣ външни белези: презъ 1936 година Б. н. банка е разрешила да се сключатъ 7522 компенсационни сдѣлки на сума 1,592,600,000 лв. Отъ тая сума споредъ преценката на вещи лица най- малко $\frac{1}{2}$ се падатъ на индустрията, крѣгло 800,000,000 лв. Установената премия е 20 до 35%. Вземаме срѣдно 30%, като имаме предвидъ, че най-голѣмото вносно перо е сировиятъ памукъ, на сума 252,000,000 лв., който плаща премия по 35%.

При това положение платената отъ индустрията компенсационна премия възлиза на около . . .	240,000,000
Лесно е да се схване, въ какво затруднение щѣше да се намѣри износътъ на земедѣлските ни продукти, ако не бѣше подпомогнатъ отъ индустрията съ сумата отъ 240,000,000 лева, която въ действителностъ е по-голѣма, а не е по-малка, и каква цена щѣха да намѣрятъ тия продукти, ако износителитѣ имъ не разчитаха на премията, а трѣбаше да се съобразяватъ изключително съ ценитѣ, които тия продукти иматъ на международнитѣ пазари.	
Има и други плащания, които индустрията понася по закона за търговията съ външни платежни срѣдства, отъ които по сведения и факти, съ които разполагаме, можахме да установимъ сумата 60,000,000 лв., която въ сѫщностъ е по-голѣма, но ние се спирате на нея . . .	60,000,000
Всичко по закона за търговията съ външни платежни срѣдства, . . .	300,000,000

XXX. По закона за технически ржководители.

По силата на тоя законъ всѣко индустриално предприятие, безъ огледъ на то-ва, дали има нужда и дали срѣдствата му позволяватъ, трѣбва да назначи специаленъ технически ржководителъ съ висше или срѣдно-техническо образование въ зависимостъ отъ голѣмината на предприятието. Това вмѣшателство на държавата въ управлението и уредбата на частнитѣ индустриални предприятия се продуктува отъ едно добро и полезно желание — да се приобщи науката съ производството и да се внесе по-голѣма рационализация въ последното. Начинътъ, обаче, по който се започна съ прилагането на тоя законъ, даде впечатлението, че въ случаи се цели главно да се настанятъ на работа повече техники съ висше и срѣдно образование, отколкото да се подобри и улесни нашето производство. Напр. въ мелници и керамични фабрики се настаниватъ машинни и електро-инженери, за да се изпълни сухата буква на закона, вмѣсто въ тия предприятия да се даде преднина на истинските и полезните специалисти, свѣршили мелничарското училище въ Русе или керамичното училище въ София, нещастието на които е, че нѣматъ дипломъ за висше техническо образование.

Точни сведения за разходитѣ по поддържане на технически ржководители липсватъ, понеже заплатата имъ се опредѣля по взаимно споразумение между предприятието и ржководителя-техникъ; имаме, обаче, външни белези, по които може да се установи приблизителната сума. Предвидъ на това, че въ много случаи техникътъ-ржководителъ, макаръ и назначенъ принудително, принася действителна полза на предприятието и получава напълно заслужено опредѣленото му възнаграждение, и като така несправедливо и неоснователно е, да го смѣтаме за тежестъ на предприятието, и че броятъ на ония техники, които не сѫ потрѣбни, нито сѫ особено полезни на предприятията, при които сѫ назначени, не може да се установи, не ни е възможно да установимъ сумата, която индустрията плаща за постигането на цели, чужди на самото производство . . .